

Projekt: Czytanie ma moc!

Warsztaty przygody

Scenariusz dla nauczyciela

1. Baza edukacyjna:

- Książka **A. Gosciny** *Lukrecja* (wydawnictwo Znak Emotikon).

2. Odbiorcy:

- Uczniowie klasy III SP.

3. Cele ogólne:

- Rozbudzenie w uczniach pasji czytelniczej.
- Rozwijanie postaw świadomego odbiorcy literatury i kultury.
- Rozwijanie wyobraźni.
- Budowanie własnej tożsamości.
- Wzmacnianie relacji rodzinnych i sąsiedzkich.

4. Cele szczegółowe:

- Uczeń **opisuje** siebie.
- Uczeń **zapisuje** zabawne komentarze.
- Uczeń **prezentuje** i omawia efekty swoich działań edukacyjnych, plastycznych, twórczych.
- Uczeń **opowiada** o swoich doświadczeniach.
- Uczeń **słucha** z uwagą nauczyciela i innych.
- Uczeń **nazywa** emocje.

5. Metody i formy pracy:

- Tworzenie opisu.
- Praca z książką.
- Burza mózgów.
- Działania twórcze – tworzenie autoportretu, opracowywanie zdjęcia i ikonek.

6. Pomoce dydaktyczne:

- Zdjęcie własne przyniesione przez dzieci.
- Karta pracy ze zdjęciem rodzinnym Lukrecji – str. 10.
- Karta z opisem Lukrecji – str. 9 (od słów „Jestem wysoką szatynką [...] uśmiechnę”).
- Fragment książki *Lukrecja* – rozdział: *Wypracowanie*.
- Egzemplarz książki *Lukrecja*.

7. Przebieg:

Lekcja I. Temat – Mój album rodzinny. 2 jednostki lekcyjne – 90 min.

Wprowadzenie

We wstępnej części warsztatów witamy uczniów i zapowiadamy kolejne spotkanie czytelnicze z serii: *Czytanie ma moc*. Nawiązujemy także do tematyki warsztatów, czyli do roli przygód w naszym życiu. Pytamy uczniów, co zapamiętali z ostatnich zajęć i z jakim nastawieniem rozpoczynają dzisiejsze spotkanie. Możemy zacząć choćby tak:

- Witajcie na kolejnych warsztatach z serii ***Czytanie ma moc***. To będzie już nasze trzecie spotkanie, mam nadzieję, że poprzednie dwa były twórcze, ciekawe i że dużo się nauczyliście. Dziś kolejna książka i kolejna porcja wyzwań, które możemy nazwać przygodą. A przygody to my bardzo lubimy. Dzięki nim przecież zdobywamy nowe doświadczenia, uczymy się i nasze życie staje się kolorowe. Jak Wasz humor i Wasze samopoczucie w tych trudnych czasach?

Poznajemy Lukrecję

Właściwą część lekcji zaczynamy od zaproponowania uczniom, by popatrzyli na życie rodzinne jak na jedną z największych przygód, w których uczestniczymy. Po czym prezentujemy książkę **A. Gosciny *Lukrecja***. Jej tytułowa bohaterka ma wyjątkowo szaloną rodzinę i dzięki temu przeżywa wiele zabawnych sytuacji. Po krótkim wprowadzeniu odczytujemy pierwszy rozdział, w którym Lukrecja, pisząc wypracowanie na lekcję języka francuskiego, przedstawia siebie i swoją rodzinę. Na kanwie powyższego fragmentu proponujemy uczniom zestaw twórczych ćwiczeń. Oto przykład wprowadzenia:

- Jedną z największych przygód, jakie funduje nam życie, jest nasza rodzina. Mam nadzieję, że się ze mną zgodzicie. Niekiedy relacje rodzinne są skomplikowane i budzą wiele emocji, ale to właśnie wśród naszych bliskich spędzamy najwięcej czasu i najwięcej się od nich uczymy. I nie mam tutaj na myśli tylko tych, z którymi mieszkamy, ale wszystkich, których nazwalibyście swoją rodziną. Lukrecja, którą dziś Wam przedstawię, też tak ma. Powiedziałabym, że jej rodzina jest „patchworkowa” – czy znacie takie określenie? „Patchworkowa” to inaczej jakby „pozszywana” z różnych kawałków. Lukrecja ma tatę, z którym nie mieszka, ma ojczyma, ma przyrodniego brata. Jej rodzina jest naprawdę bardzo różnorodna. A zatem: poznajcie, proszę, Lukrecję. Bohaterkę książki o tym samym tytule. Słuchajcie, proszę, uważnie, bo informacje, które podaje Lukrecja,

będą nam bardzo potrzebne. A aktywne słuchanie jest wyjątkową sztuką, dlatego warto je trenować. (Odczytujemy fragment *Wypracowanie*).

Przed rozpoczęciem ćwiczeń prowadzimy z uczniami krótką rozmowę na temat tego, co usłyszeli. Aby ich zainteresować i zachęcić do przeczytania całej książki, wprowadzamy ciekawostki. Możemy w ramach anegdoty opowiedzieć o żółwicy Madonnie lub tajemniczej hodowli, którą w imieniu Lukrecji prowadziła Scarlett. Robimy to w następujący sposób:

- Kochani, co udało Wam się zapamiętać z usłyszanego fragmentu? Kim jest Lukrecja? W jakim kraju mieszka? Jak sądzicie, jaką jest dziewczynką? Muszę Wam powiedzieć, że poznałam wszystkie jej przygody i są one niezwykle zabawne. Lukrecja ma pupila – zwierzątko, które kocha nad życie. Zwierzątko ma na imię Madonna i jest uroczą żółwicą, która bardzo aktywnie uczestniczy w życiu całej rodziny i jest jej ważnym członkiem. Zachęcam, przeczytajcie całą książkę A. Gosciny. Czy wiecie, że jej autorka jest córką twórcy słynnej na całym świecie serii o Miśkojku? Przejdźmy do zadań.

Po rozmowie przechodzimy do zestawu ćwiczeń, które mogą mieć charakter fakultatywny. Znamy możliwości naszej klasy, więc dopasowujemy liczbę i rodzaj zadań do tempa oraz warunków pracy uczniów.

1. **Autoportret z opisem** – do tego zadania konieczne jest, aby każdy z uczniów miał przygotowane/wydrukowane własne zdjęcie, dlatego musimy o to poprosić dzieci i rodziców wcześniej. Uczniowie naklejają swoje zdjęcie w zeszyte i opisują swój wygląd – na wzór opisu, który stworzyła w wypracowaniu Lukrecja. Podczas pracy korzystają z karty, na której znajduje się fragment opisu bohaterki. Przy okazji nauczyciel zapoznaje uczniów z pojęciem autoportretu. Jeżeli ktoś nie przyniósł zdjęcia, będzie musiał narysować siebie. Przy tym zadaniu można puścić wodze fantazji. Uczniowie mogą sobie dorysować jakieś zabawne elementy, sprawdzając jednocześnie, jak będą wyglądali w okularach, z uszami królika, w muszce lub w dziwnym nakryciu głowy. Oto przykład instrukcji do zadania:

- Czy wiecie, co to jest AUTOPORTRET? To taka praca, w której przedstawiamy sami siebie. Proszę Was teraz o przyniesienie zdjęcia, które mieliście sobie przygotować. Waszego zdjęcia. Wklejcie je do zeszytu i koniecznie poeksperymentujcie ze swoim wizerunkiem. Dorysujcie jakieś zabawne elementy, na przykład śmieszne okulary, uszy królika, może mały wąsik lub szalony kapelusz? Co tylko chcecie. Sprawdźcie w ten sposób, jak zmieni się Wasz wizerunek. Czy staniecie się poważniejsi, bardziej zabawni, a może wydoroslejecie? Na koniec tego zadania opiszcie siebie tak, jak zrobiła to Lukrecja we fragmencie, który macie na dodatkowej karcie. (Dzieci pracują z autoportretami, w czasie nauczania zdalnego udostępniamy opis Lukrecji na ekranie).

2. **Zdjęcie rodzinne Lukrecji** – bazą do tego zadania będzie karta pracy z ilustracją ze str. 10. Na ilustracji znajduje się Lukrecja, są tam też osoby, z którymi mieszka, ale w swojej opowieści dziewczynka uwzględni również innych, obie babcie, swojego biologicznego tatę, przyjaciółki itd. Prosimy zatem o dorysowanie brakujących postaci do rysunku w taki sposób, aby oddać ich cechy charakteru i to, co pisze o nich sama Lukrecja. Sprawdzamy w ten sposób, ile uczniowie zapamiętali z czytanego fragmentu. Do tego zadania uczniowie muszą mieć wydrukowaną kartę ze zdjęciem. Prosimy o to wcześniej. Przykład instrukcji:

- Teraz chciałabym sprawdzić, co zapamiętaliście z czytanego przeze mnie fragmentu. Weźcie kartę ze zdjęciem rodzinnym Lukrecji. Brakuje na niej wielu ważnych dla dziewczynki osób. Dorysujcie je obok, uwzględniając ich cechy charakteru i sposób, w który opisuje ich Lulu. Zadbajcie o to, aby zdjęcie oddało prawdziwe relacje między naszymi bohaterami. Do dzieła! (Dzieci dorysowują postaci do zdjęcia).

3. **Lista rodzinnych przygód** – wykonując to zadanie, uczniowie w zeszycie opracowują listę przygód rodzinnych, które wspólnie przeżyli i które zapamiętali, lub takich, które chcieliby wspólnie z rodziną przeżyć. Układają własny „ranking przygód”, czyli szeregują je w kolejności od najbardziej do najmniej interesującej. Do każdej przygody, która znajdzie się na liście, opracowują ikonki własnego pomysłu, na wzór tych, jakie pojawiają się w komunikacji smartfonowej. Jeśli uczniowie nie mają własnych telefonów, pokazujemy im przykładowe ikonki. Ikonki powinny oddawać to, co dzieci najbardziej zapamiętały w związku z przygodami. Następnie uczniowie dzielą się opowieściami o swoich przygodach z innymi. Przykład wprowadzenia do zadania poniżej:

- Moi drodzy, kolejne wyzwanie przed Wami. Przygotujcie listę rodzinnych przygód. Mogą to być przygody, które przeżyliście razem z rodziną i które zapamiętaliście, lub takie, które dopiero są przed Wami, o których marzycie. Ułóżcie je w kolejności od najbardziej do najmniej interesującej. Każdą przygodę opatrzcie ikonką, która będzie Waszym osobistym komentarzem. Czy wiecie, jak wyglądają takie ikonki? Oto kilka przykładów. (Pokazujemy przykłady ikonek). Zapraszam do pracy. (Dzieci układają listę i tworzą ikonki).

4. **Świąteczna lista zadań rodzinnych** – ponieważ zbliża się wyjątkowy czas świąt, nawiązujemy do tego faktu i proponujemy uczniom przygotowanie wyjątkowej świątecznej listy, na którą będą mogli wpisać to, co chcieliby zrobić wspólnie ze swoimi rodzinami w czasie wolnym od szkoły i pracy. Zaznaczamy, że wreszcie będzie więcej czasu i będzie można spędzić go razem, robiąc „zaległe” rzeczy lub spełniając rytuały świąteczne: kupowanie i ubieranie choinki, pieczenie pierników, ucieranie maku, czytanie bajek, lepienie bałwana itp. Tworzenie listy powinna poprzedzić burza mózgów. Ćwiczenie inicjujemy w ten sposób:

- Zbliża się wolny czas, który będziemy mogli spędzić z naszymi rodzinami. Jest to doskonała okazja do odrobienia „zaległości” rodzinnych lub wypełnienia świątecznych rytuałów. Z pewnością takie macie. Zróbmy sobie prawdziwą burzę mózgów: co możemy zrobić z rodziną w święta? Kto ma pomysł? (Rozmawiamy z uczniami o ich pomysłach).

Zadanie domowe – album rodzinny

Zadanie domowe będzie polegało na stworzeniu przez uczniów własnego albumu rodzinnego. Jego przygotowanie miały ułatwić ćwiczenia realizowane na lekcji. W albumie – na pierwszej stronie – uczeń powinien zamieścić krótki opis samego siebie (za wzór może posłużyć ten, od którego Lukrecja rozpoczęła swoje wypracowanie). Na kolejnej stronie w albumie proponujemy wklejenie zdjęcia rodzinnego, na którym pojawią się wszystkie ważne dla dziecka osoby, a dalej – rysunki lub zdjęcia z przygodami rodzinnymi oraz zabawne podpisy do nich. Na samym końcu albumu uczeń będzie mógł umieścić swoją świąteczną listę rzeczy do zrobienia z rodziną w wolnym czasie. Wprowadzenie poniżej:

- Powoli zbliżamy się do końca naszej warsztatowej przygody z Lukrecją. Mam poczucie, że chyba nauczyliśmy się od niej całkiem sporo. Chcę Wam zaproponować przygotowanie wyjątkowego albumu rodzinnego. Na pierwszej stronie opiszcie krótko samych siebie, dalej koniecznie wklejcie Wasze rodzinne zdjęcie, mogą się na nim znaleźć wszyscy Wasi bliscy. W dalszej części opracujcie rysunki z rodzinnymi przygodami. Dołączcie do nich krótkie podpisy/tytuły albo dobrze Wam już znane ikonki. Na samym końcu zamieście Waszą świąteczną listę rzeczy do zrobienia z rodziną. Czekam na Wasze albumy i dziękuję za dzisiejszą pracę i zaangażowanie.

Lekcja II. Temat – Nasze albumy rodzinne.

Wprowadzenie

Jak zawsze, na początku nawiązujemy do poprzedniej lekcji i pytamy o doświadczenia z pracy nad albumami. Po czym następuje sesja prezentacji albumów. Uczniowie wychodzą z ławek i dobierając się w pary, prezentują sobie wzajemnie swoje albumy, okraszając je rodzinnymi historiami. Potem zmieniają parę i znów opowiadają. W warunkach pracy zdalnej przeprowadzamy prezentację w inny sposób. Dzieci pokazują swoje albumy i opowiadają o nich.

- Witam Was, mam nadzieję, że jeszcze pamiętacie nasze ostatnie zajęcia warsztatowe i Lukrecję. Może nawet niektórzy z Was przeczytali więcej

jej przygód. Czy ktoś z Was sięgnął po tę książkę? Dziś będziemy wspólnie „czytać” książki o Was i o Waszych rodzinach, już nie mogę się doczekać prezentacji efektów Waszej pracy. (Dzieci prezentują i opowiadają).

Prezent idealny

Ponieważ wciąż uczestniczymy w warsztatach przygody, na zakończenie jeszcze jedno ćwiczenie, które może okazać się sporym wyzwaniem. Prosimy uczniów, aby zaprojektowali idealne prezenty świąteczne dla swoich najbliższych członków rodziny. Uwaga! Nie chodzi o prezenty, o których bliscy marzą, tylko o takie, które – według dzieci – są im bardzo potrzebne. Nie muszą to być wcale prezenty materialne. Oto przykład:

- Żeby utrzymać naszą miłą przedświąteczną atmosferę, mam dla Was jeszcze jedno zadanie. Wymyślcie i narysujcie w Waszym albumie prezenty, które moglibyście wręczyć swoim bliskim. Niech to będą wyjątkowe prezenty, takie, które według Was najbardziej by im się przydały. Dobierzcie prezent do osoby. Nie muszą to być rzeczy materialne, może pojawić się na przykład spowalniacz czasu lub wygaszacz głośnej mowy. Niech prezenty zaskoczą Waszych bliskich. Zapraszam do pracy. (Uczniowie opracowują prezenty).
- Dziękuję za Wasz aktywny udział w warsztatach dziś i poprzednio. Mam nadzieję, że zostawiły w Was niedosyt. Życzę Wam wielu wspaniałych przygód, a także nowej energii do dalszej pracy. Do zobaczenia.

Program objęty kuratelą metodyka. Scenariusze zostały pozytywnie zaopiniowane przez dr Martę Rusek - literaturoznawczynię i dydaktyka literatury, wykładowczynię w Katedrze Polonistycznej Edukacji Nauczycielskiej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorkę wielu publikacji, w tym poradników dla nauczycieli.

Autorka scenariuszy: Magdalena Zaporowska – teatrolog, filolog polski, edukator i nauczyciel, na co dzień uczący j. polskiego w jednej z krakowskich szkół metodą Marii Montessori. Od lat w kontakcie z dziećmi i młodzieżą, z ich potrzebami i możliwościami edukacyjnymi. Zafascynowana tym, co dzieje się na styku sztuki i edukacji.